

HÖGSKOLAN
I HALMSTAD

Riktlinjer för utvärdering av utbildning på grundnivå och avancerade nivå

Dnr:	L 2018/50
Dokumenttyp:	Regler
Beslutsfattare:	Forsknings- och utbildningsnämnden
Beslutsdatum:	2021-11-11
Ansvarig avdelning:	Högskolekansliet
Dokumentansvarig:	Carl Håkansson

Syfte

Riktlinjer för utvärdering av utbildning på grundnivå och avancerad nivå har tagits fram i syfte att redogöra för hur utvärdering av utbildning vid Högskolan i Halmstad ska genomföras samt integreras som en del i Högskolans kvalitetsarbete. Riktlinjerna riktar sig till och är avsedda att användas av de som kommer involveras i utvärderingar vid Högskolan i Halmstad.

Bakgrund

Utvärdering av utbildning på alla nivåer är en viktig process i Högskolans kvalitetsarbete. Externa sakkunniga är en viktig komponent i Högskolans utvärderingssystem. Forsknings- och utbildningsnämnden (FUN) ansvarar för kvalitetssäkring och utvärdering av utbildning på grundnivå och avancerad nivå, utvärdering av utbildning på forskarnivå samt utvärdering av forskning för hela lärosätet.

Utgångspunkter för Högskolans utvärderingssystem

I utformningen av Högskolans utvärderingssystem har en viktig utgångspunkt varit att utgå från lagar och förordningar samt att förhålla oss till *Standarder och riktlinjer för kvalitetssäkring inom det europeiska området för högre utbildning* (ESG) och följa utvecklingen av det nationella utvärderingssystemet som Universitetskanslersämbetet (UKÄ) utvecklat, i syfte att för Högskolan skapa ett ändamålsenligt och effektivt utvärderingssystem.

Den viktigaste utgångspunkten är dock att granskningen utgår ifrån de riktlinjer som Högskolan har kring inrättande, utformning och genomförande av utbildning.

Utvärderingssystemet ska granska att utbildningen:

- lever upp till de förutsättningar som prövats när utbildningen inrättades relaterat till *Riktlinjer för inrättande och avveckling av utbildning på grundnivå och avancerad nivå* (dnr L 2014/32).
- implementerat och tillämpar Högskolans lokala riktlinjer, regler och rutiner för genomförande av utbildning.

Att granskningen utgår från såväl lärosätets egna riktlinjer för inrättandet av program som nationellt bestämda regelverk möjliggör att utbildningarnas specifika profiler kan lyftas fram. Granskningen sker därmed utifrån lärosätets egna definierade förutsättningar och blir även ett mått på hur utbildningarna följer Högskolans riktlinjer för kvalitetsarbetet, dvs den blir en validering av hur beslut som fattats av högskolestyrelse, rektor och forsknings- och utbildningsnämnd efterlevs.

Vid Högskolan i Halmstad följs alla utbildningar på grundnivå och avancerad nivå upp årligen, vilket regleras i *Riktlinjer för uppföljning av utbildning på grundnivå och avancerad nivå* (dnr L 2017/90). I det årliga uppföljningssystemet identifieras och formuleras bl. a. styrkor och svagheter i genomförandet av utbildningen samt vilka utvecklingsinsatser som man avser genomföra under kommande år. Detta sammanställs i en uppföljningsrapport. De årliga uppföljningarna utgör även ett av underlagen i utvärderingen.

Externa sakkunniga är en annan viktig komponent som bidrar med en granskning av utbildningens innehåll med ett utifrånperspektiv. Därtill ska den externa granskningen även resultera i råd och rekommendationer för att kunna utveckla utbildningen framöver.

Utvärderingssystemet bidrar således till att utbildningarna:

- har ett innehåll, utformning, genomförande och resultat som lever upp till nationella och internationella nivåer inom utbildningens kunskapsområde.
- granskas utifrån Högskolans riktlinjer för inrättande av utbildning
- granskas utifrån lokala beslut, riktlinjer och regler för genomförande av utbildning
- granskas med underlag från den årliga uppföljningen.
- granskas med avseende på genomförande och resultat.
- granskas av externa sakkunniga.
- erhåller ett utvärderingsresultat som ger verksamheten inspel till kvalitetsutveckling, fortsatt analys och underlag för beslut.

Eftersom utvärderingssystemet utgår från och knyter an till befintliga beslut, riktlinjer, rutiner och processer skapas förutsättningar för ett sammanhållet, ändamålsenligt och effektivt kvalitetssäkringssystem av Högskolans utbildningar på grundnivå och avancerad nivå.

Utvärderingssystemet är en del av Högskolans kvalitetssäkringsarbete och följer Högskolans *Kvalitetspolicy (dnr L 2018/68)*. Detta innebär bland annat att en kontinuerlig revidering av kvalitetssystemet genomförs där såväl externa som interna erfarenheter används för att utveckla utvärderingssystemet.

I. Högskolans utvärderingssystem

Högskolans utvärderingssystem består av två delar. En del utgörs av en extern granskning och en del består av intern granskning som genomförs av forsknings- och utbildningsnämnden.

I.1 Extern granskning

Varje utbildning granskas av två externa sakkunniga inom kunskapsområdet för utbildningen. Fokus för den externa granskningen är utbildningens utformning, genomförande och resultat.

Den externa delen av utvärderingen har två syften:

- 1) Externa sakkunniga bedömer hur vi säkerställer måluppfyllelsen avseende ett urval mål, dvs. vi utvärderar inte resultat för alla programmålen¹,
- 2) Externa sakkunniga granskar att utbildningen är utformad och genomförs så att den lever upp till nationell och internationell standard.

Underlag som de externa sakkunniga ska ta del av är:

- Självvärdering,
- Programbeskrivning,
- Utbildningsplan,
- Kursplaner,
- Tillgång till Blackboard där allt material som används i utbildningens kurser tillgängliggörs och som kan bidra till att visa måluppfyllelse,

¹ Målen bestäms i samråd med utvärderad utbildning. FUN:s ordförande och kvalitetssamordnare tar fram ett förslag på mål som diskuteras med representanter för utbildningen. Målen väljs från alla tre kunskapskategorierna.

- Utlåtandena från de externa bedömarna av examensarbeten².

Underlagen utgörs i huvudsak av befintlig och vid utvärderingstillfället gällande dokumentation. Självvärderingen skrivs dock fram särskilt för utvärderingen.

Underlagen skickas till externa sakkunniga innan de genomför ett platsbesök. Vid platsbesöket träffar de sakkunniga personal, studenter och arbetslivsrepresentanter. Därefter skriver de sakkunniga en kortfattad rapport utifrån en given mall. I rapporten ska sakkunniga:

1. identifiera brister som måste åtgärdas omgående inför kommande antagning,
2. identifiera utvecklingsområden som bör åtgärdas,
3. lyfta goda exempel,
4. skriva fram rekommendationer.

De externa sakkunnigas rapport utgör ett centralt underlag inför FUN:s beslut. Efter att rapporten är färdigställd träffas de externa sakkunniga och utskottet för den interna granskningen och stämmer av utifrån rapporten.

1.2 Intern granskning

Den interna granskningen fokuserar på att utbildningen vid tiden för utvärderingen lever upp till:

- riktlinjerna för inrättande av utbildning,
- andra riktlinjer av betydelse för kvalitetssäkring och utbildningens genomförande,
- att utbildningen arbetar utifrån uppföljningssystemet,
- att man genomför åtgärder som man beskrivit i uppföljningssystemet.

I riktlinjerna för inrättande av utbildning framgår flera komponenter som bedöms kunna beredas internt för granskning i nämnden. Den interna granskningen kompletterar den rapport som de externa sakkunniga författat. För varje utbildning tillsätts ett utskott bestående av:

- En lärarrepresentant från FUN (utskottets ordförande)
- En lärarrepresentant från annan akademi med erfarenhet av att leda utbildning (utses av berörd akademichef i samråd med FUN:s ordförande)
- En student som utses av Studentkåren³
- En handläggare (tillika sekreterare)

Underlag för den interna delen av utvärderingen utgörs av:

- Programbeskrivning
- Uppföljningsrapporter inklusive indikatorer och lärartabell (senaste tre åren)
- Tabell för översyn av programmets progression
- Kursplaner
- Yttrande från arbetslivsrepresentanter i programråd angående utbildningens relevans
- Yttrande från studentrepresentanter i programråd angående studentperspektiv
- Yttrande från alumnirepresentanter i programråd angående utbildningens relevans

² Högskolan har en riktlinje enligt vilken examensarbeten granskas av externa med regelbundenhet, vart tredje år, och de utlåtanden som erhålls inom ramen för den riktlinjen ingår i utvärderingen. Det ingår således inte i den externa sakkunnigas roll att granska examensarbeten, utan de ska förhålla sig till utlåtandena från examensarbetsbedömarna.

³ Studenten ska inte vara från utvärderat program men företrädesvis inom liknande/samma kunskapsområde. Är utvärderat program på avancerad nivå ska även studentrepresentanten företrädesvis studera på avancerad nivå.

- Kompletterande underlag för program som inrättats före 2017.

Underlagen ska tas fram och tillhandahållas av akademien/programmet. Förutom tabell för översyn av programmets progression som tas fram centralt.

Fokus för utskottet är att granska de områden som bedöms kunna hanteras internt och inte att gå in på utbildningens måluppfyllelse.

Utskottet granskar områdena utifrån de bedömningskriterier som framgår av bilaga 2. Utskottet kan formulera något av följande omdömen:

1. tillfredställande
2. icke tillfredställande

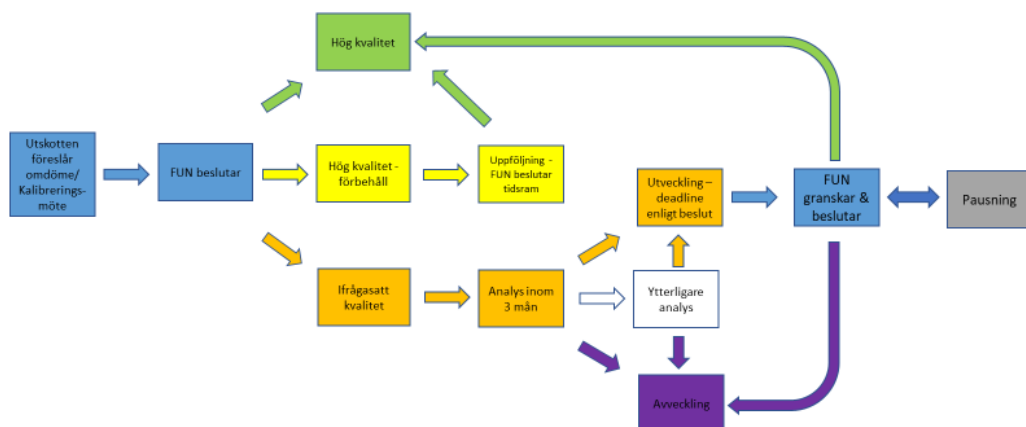
För några av bedömningskriterierna som handlar om utbildningens genomförande kan utskottet dessutom påtala brister, exempelvis att kvalitetsarbetet inte följer Högskolans kvalitetssystem.

Utskottet kan dessutom peka på områden som inte anses bristfälliga men där det finns behov av utveckling/förbättring, så kallade utvecklingsområden. Är antalet utvecklingsområden omfattande kan utskottet föreslå nämnden att definiera det som en brist i sig. Utskottens bedömningar stäms av vid ett gemensamt kalibreringsmöte innan nämnden fattar beslut.

I utskottets granskning används en för ändamålet framtagen bedömningsmatrix. Matrisen utgår från de bedömningskriterier som finns i *Riktlinjerna för inrättande och avveckling av utbildning på grundnivå och avancerad nivå (dnr L 2014/32)*, men är anpassad för utvärderingsprocessen. Se bilaga 2 för bedömningskriterier.

2. Beredning inför beslut

Utskottets bedömningsmatrix och de externa sakkunnigas rapport vägs samman i en bedömning. De externa sakkunnigas rapport väger tungt i sammanvägningen då de kan identifiera brister i utbildningens måluppfyllelse, resultat, genomförande och utformning. Det är dock det interna utskottet som föreslår FUN ett omdöme. Innan ett omdöme presenteras på ett sammanträde genomförs en kalibrering mellan de olika utskotten.

Figur 1 Illustrationen visar beslutsflödet

Utskottet föreslår FUN att besluta om utbildningen erhåller något av omdömena Hög kvalitet, Hög kvalitet med förbehåll eller Ifrågasatt kvalitet.

- **Hög kvalitet.**
För att erhålla omdömet ska det i granskningen inte identifierats någon brist och endast enstaka utvecklingsområden.
- **Hög kvalitet med förbehåll.**
Ett program erhåller omdömet om det i granskningen har identifierats att utbildningen har någon brist, undantagen måluppfyllelse, och något utvecklingsområde.
- **Ifrågasatt kvalitet.**
Utbildningen har flera brister eller brist av systematisk karaktär och/eller flera utvecklingsområden. Brister som är av det slag att sakkunniga inte bedömer att måluppfyllelse kan säkerställas, leder i regel till detta omdöme.

2.1 Hög kvalitet

Utbildningar som erhållit omdömet Hög kvalitet följs inte upp av nämnden. Eventuella utvecklingsområden som identifierats i utvärderingen åtgärdas inom ramen för Högskolans årliga system för uppföljning av utbildning på grundnivå och avancerad nivå.

2.2 Hög kvalitet med förbehåll

Utbildningar som erhållit omdömet Hög kvalitet med förbehåll följer nämnden upp för att säkerställa att eventuella brister och utvecklingsområden har omhändertagits

När ett program har erhållit omdömet Hög kvalitet med förbehåll ska de brister eller utvecklingsområden som identifierats i utvärderingen åtgärdas inom ramen för Högskolans årliga system för uppföljning av utbildning. Detta medför att program som utvärderats ges dispens från befintliga riktlinjer för uppföljning av program avseende begränsningen i antalet åtgärder.

Programmet ska senast ett och ett halvt år efter FUN:s beslut om omdöme inkomma med en redovisning av genomförda åtgärder samt bifoga samtliga uppföljningsrapporter som genomförts sedan nämndens beslut. Utgångspunkt är de brister och/eller utvecklingsområden som identifierades vid utvärderingen. Bedömer nämnden att åtgärderna är adekvata erhåller programmet omdömet Hög kvalitet. Om programmets åtgärder bedöms missriktade eller att åtgärder inte har genomförts och inte fångats upp i uppföljningsrapporterna kan FUN besluta att tidigarelägga programmet i utvärderingscykel, i syfte att säkerställa programmets kvalitet.

2.3 Ifrågasatt kvalitet

Om ett program erhållit omdömet Ifrågasatt kvalitet ska berörd akademi (vanligtvis programkollegiet) genomföra en analys relaterat till det erhållna omdömet inom tre månader.

Akademin bestämmer internt hur arbetsfördelningen ska utformas för att utföra analysen men det är akademien/akademichefen som är avsändare. Det innebär att akademien ska stå bakom den analys som genomförts. Analysen ska vara skriftlig och även innehålla ett förslag på om utbildningen ska utvecklas eller avvecklas.

Utgångspunkten för den analys en akademi ska lämna ifrån sig är

- underlag som programmet/akademin använt i utvärderingen, samt

- underlag som utgjort beslutsunderlag för FUN, dvs. de externa sakkunnigas rapport och utskottens protokoll och bedömningsmatrix.

Det som särskilt efterfrågas är att akademien analyserar utfallet och beskriver orsaken samt redogör för vilka åtgärder som planeras att genomföras och tidsplan för dessa.

Det underlag som akademien lämnar in ska ge FUN underlag för beslut enligt nedan.

FUN beslutar att

- a) ställa sig bakom förslaget,
- b) ytterligare utveckling av analysen är nödvändig, akademien ges två månader att utveckla analysen.
- c) analysen är otillräcklig och/eller utbildningen föreslås avvecklas. Rektor beslutar om avveckling på förslag från FUN.

Om FUN beslutar enligt punkt a ska utbildningen utvecklas under ett år räknat från FUN:s beslut om ifrågasättande. När ett år passerat ska en åtgärdsredovisning lämnas in för en ny bedömning.

Orsaker till att FUN beslutar enligt punkt b kan exempelvis vara att analysen brister i härledningen, inte är tillräckligt underbyggd med fakta, att analysen och åtgärder inte ter sig trovärdiga och präglas av en avsaknad av självkritik.

Orsaker till att FUN beslutar enligt punkt c kan exempelvis vara om akademien föreslår att utbildningen ska avvecklas alternativt att analysen underkänts enligt punkt b och trots ytterligare utveckling fortsatt inte kan accepteras. Beslutar FUN enligt punkt c genomförs avveckling i enlighet med den rutin som finns angiven i Högskolans *Riktlinjer för inrättande och avveckling av utbildning på grundnivå och avancerad nivå (dnr L 2014/32)*.

2.3.1 Beslut efter ett år av utvecklingsarbete

Efter ett år av utvecklingsarbete inkommer akademien med en åtgärdsredovisning, utifrån de brister och utvecklingsområden som framkommit, till FUN. Åtgärdsredovisningen ska utgå från en given mall. Underlaget ska visa på faktiska insatser som genomförts under året för att åtgärda brister samt redogöra för hur arbetet med utvecklingsområden har bedrivits och/eller hur tidsplan för genomförande ser ut framåt.

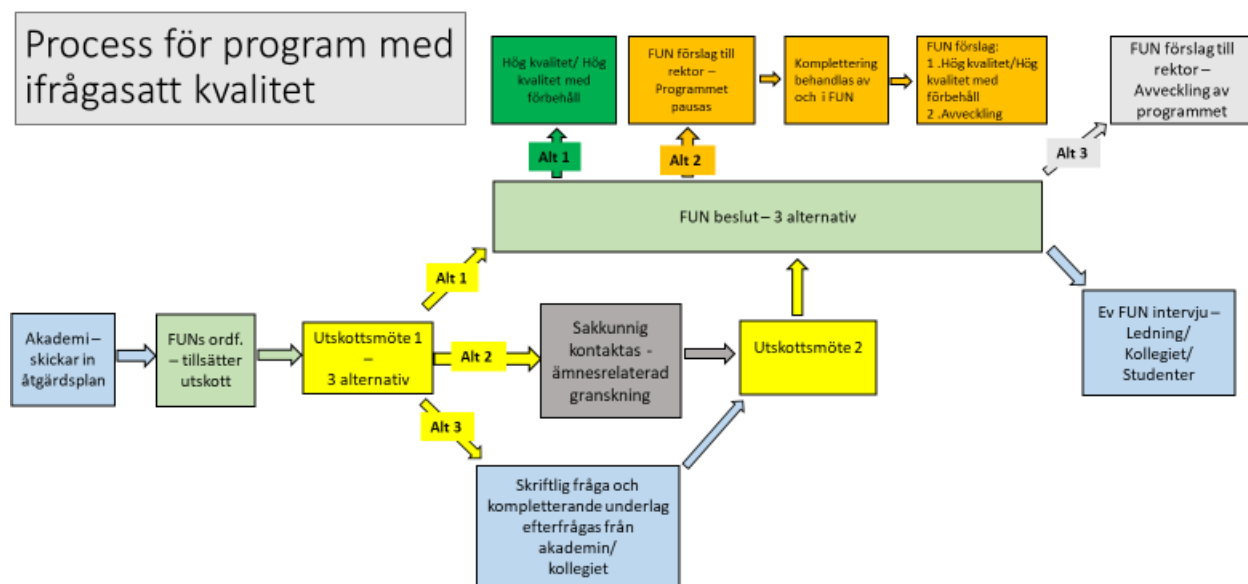
Bedömning av åtgärdsredovisningen ska beredas av ett utskott bestående av tre ledamöter i FUN varav en ska vara en studentledamot, utskottet tillsätts av FUN:s ordförande. En av ledamöterna ska i normalfallet vara den ledamot som var ordförande i det utskott som utvärderade programmet. Även om personen inte längre är ledamot i FUN kan den tillfrågas till uppdraget.

Utskottet kan bedöma om externa sakkunniga behöver engageras, det ska företrädesvis vara samma sakkunniga som deltog när utbildningen utvärderades om inte särskilda skäl talar emot det.

Utskottet skriver fram ett underlag till nämnden. Utifrån underlaget beslutar FUN att

- a) utbildningen håller hög kvalitet alternativt hög kvalitet med förbehåll
- b) föreslå rektor att utbildningen pausas och inte ingår i kommande års utbud. Underlagen indikerar att brister inte är fullt ut åtgärdade.
- c) föreslå rektor att utbildningen avvecklas. Åtgärder har inte genomförts och utbildningens kvalitet är fortsatt ifrågasatt. FUN föreslår akademien att inleda avveckling.

Under processens gång kan en akademi alltid föreslå att en utbildning ska avvecklas.

Figur 2 Illustrationen visar beslutsflödet för åtgärdsredovisningen

Bilaga I – Kompletterande underlag för program som inrättats före 2017

För program som inte är inrättade enligt *Riktlinjerna för inrättande och avveckling av utbildning på grundnivå och avancerad nivå (dnr L 2014/32)* från 2016 behöver nedanstående områden skrivas fram i ett kompletterande underlag eftersom dessa områden vanligtvis återfinns i en ansökan när ett program inrättas.

1. Intern relevans
2. Omvärldsanalys.
3. Kvalitetsarbete och studentmedverkan.

Mall för kompletterande underlag för program som inte är inrättade enligt riktlinjerna från 2016

Det kompletterande underlaget ska inte överskrida 3 sidor.

Intern relevans

Beskriv, analysera och värdera hur programmet kopplar till Högskolans vision och målbilder samt andra relevanta styrdokument. Beskriv, analysera och värdera hur programmet stärker och/eller kompletterar Högskolans nuvarande utbildningsutbud. Beskriv hur programmet bidrar till intern samverkan. På vilket sätt är programmet unikt.

Omvärldsanalys

Beskriv, analysera och värdera på vilket sätt utbildningen bidrar till samhället och arbetslivets behov av kompetens. Belägg med relevant statistik. Statistik om arbetsmarknaden tas fram av bland annat Arbetsförmedlingen och Universitetskanslersämbetet.

Beskriv hur utbildningen samverkar med arbetslivet.

Kvalitetsarbete och studentmedverkan

Beskriv, analysera och värdera hur programmets kvalitetssäkringsarbete bedrivs och hur man säkerställer intressenters påverkan och utveckling av utbildningen. Beskriv, analysera och värdera hur utbildningen arbetar med studentmedverkan och medverkan från arbetslivet.

Exemplifiera om utbildningen har valt att arbeta med studenterna i olika frågor på olika nivåer av medverkan (att ha inflytande, att vara delaktiga, att vara drivande). Det kan handla om att man vill att studenterna är drivande i arbetet med kursvärderingar men de har bara inflytande i processer kring innehåll eller att studenterna är delaktiga i arbetet med att utforma mål för utbildningens lärares samlade kompetensutveckling.

Bilaga 2 – Bedömningskriterier

	Externa sakkunniga	Internt utskott
A. Bakgrund		
Huvudområdet eller motsvarande är tydligt definierat, avgränsat och motiverat .	X	
B. Intern relevans		
Det finns en beskrivning av kopplingen till Högskolans vision och målbilder och andra relevanta styrdokument		Tillfredsställande alt ej tillfredsställande
Programmets beskrivning av hur det stärker/kompletterar nuvarande utbildningsutbud är adekvat. (ex intern samverkan)		Tillfredsställande alt ej tillfredsställande
Det finns en beskrivning av på vilket sätt programmet är unikt		Tillfredsställande alt ej tillfredsställande
C. Omvärldsanalys		
Det finns en tillfredsställande analys av samhällets och arbetslivets behov nu och i framtiden.		Tillfredsställande alt ej tillfredsställande
Det finns en tillfredsställande beskrivning av hur utbildningen samverkar med arbetslivet.		Tillfredsställande alt ej tillfredsställande/Brist
D. Övergångsmöjligheter		
Det finns en adekvat beskrivning av programmets övergångsmöjligheter	X	
E. Kvalitetsarbete och studentmedverkan		
Det finns en tydlig beskrivning av programmets interna kvalitetsarbete som tar sin utgångspunkt i lärosätets kvalitetssystem och kvalitetssäkringsprocesser. Detta inkluderar även perspektiven jämställdhet, hållbar utveckling och internationalisering.		Tillfredsställande alt ej tillfredsställande/Brist
Det finns en tydlig beskrivning av hur arbetslivet påverkar och bidrar i programmets kvalitetsarbete.		Tillfredsställande alt ej tillfredsställande/Brist
Det finns en tydlig beskrivning av hur studenterna påverkar och är delaktiga i programmets kvalitetsarbete		Tillfredsställande alt ej tillfredsställande/Brist
F. Lärarresurser		
Det finns tillräcklig kapacitet och kompetens för att förverkliga utbildningens innehåll och uppnå programmets lärandemål.	X	
G. Lärmiljö/ infrastruktur		
Infrastrukturen är lämpad för att genomföra utbildningen.	X	
H. Programbeskrivning		
Programbeskrivningen innehåller de delar som anges i och ligger i linje med <i>Riktlinjer för utformning av programbeskrivning</i>		Tillfredsställande alt ej tillfredsställande/Brist
Programmets övergripande mål och lärandemål är adekvata	X	
Programmets lärandemål uppfyller de nationella examensmålen.	X	

	Externa sakkunniga	Internt utskott
Programmets övergripande mål, programmets lärandemål och kursers lärandemål är tydligt kopplade.	X	
Utbildningen är strukturerad på ett sådant sätt att det tydligt går att identifiera en progression med hjälp av fördjupningskoder och förkunskapskraven i kursplanerna	X	Tillfredsställande alt ej tillfredsställande
Utbildningens innehåll är utformat så att den möjliggör en tydlig progression för studenterna.	X	Tillfredsställande alt ej tillfredsställande
Utbildningen innehåller relevanta och välstrukturerade samverkansformer med arbetslivet.	X	
Utbildningen har integrerat ett jämställdhetsperspektiv i utbildningens innehåll, genomförande och utformning	X	
Utbildningen har integrerat hållbar utveckling i utbildningens innehåll, genomförande och utformning	X	
Utbildningen har motiverat hur arbetet med internationalisering ska bedrivas.	X	
Kursernas undervisningsmetoder är studentorienterade och motsvarar kursens och programmets lärandemål.	X	
Kursernas examinationsformer är studentorienterade och uppfyller programmets lärandemål.	X	
Kursernas utformning indikerar en balans mellan lärandemål, undervisnings- och examinationsmoment och studenternas arbetsinsats.	X	
Beskrivningen av hur forskningsanknytningen säkerställs i programmet är formulerad med utgångspunkt i Högskolans riktlinjer för forskningsanknytning.	X	Tillfredsställande alt ej tillfredsställande/Brist
Utbildningens uppbyggnad visar på en tydlig progression avseende forskningsanknytning.	X	